

Aplikované metody sociální psychologie

Skupinová komunikace,
skupinové řešení problémů

Skupinová komunikace

- běžná komunikace, verbální i neverbální složky
- Johnson: model interpersonální komunikace
  - a) sender – odesílatel, b) receiver – příjemce, c) message – zpráva, d) channel – komunikační kanál
  - a) transformace myšlenek, pocitů do sdělitelné podoby (do zprávy)
  - b) dekodování zprávy, interpretace zprávy
  - c) verbální i neverbální část, všechna slova jsou symboly
  - d) prostředek zasílání zprávy jiné osobě: zvukové frekvence, světelné frekvence
- komunikace je proces – osoby mohou být odesílatele a zároveň příjemci

Efektivní komunikace

- **Efektivní zasílání zpráv:** základní požadavky
  - a) srozumitelnost zprávy,
  - b) důvěryhodnost odesílatele,
  - c) zpětná vazba od příjemce o efektivitě zprávy
- **Efektivní příjem zpráv**

Srozumitelnost

1. srozumitelnost zprávy zajistíte **užíváním první osoby jednotného čísla** (já, moje). často je používáno „ostatní lidé“, „většina lidí“, „některé skupiny“ atd.
2. tvorba **úplné zprávy a specifické**: zajištění všech důležitých údajů ve zprávě, sdělovat specifické informace týkající se tématu, nikoli obecné informace
3. **shoda verbální a neverbální komunikace**
4. be redundant (**bud' redundantní**): zasílání stejné zprávy vícekrát a více kanály (psaná zpráva doplněná komentářem – přednáška)
5. **dotazování na zpětnou vazbu**: jak příjemce interpretoval zprávu. co zpráva znamenala. jak zprávě rozuměl
6. **tvorba zprávy odpovídající příjemci** (vzdělání, slovní zásobě, typu paměti): forma zprávy by měla být jiná pro dítě a dospělého. (komunikace s malým dítětem)
7. **sdělování svých pocitů**: pokud je komunikace o pocitech případně o citech je důležité, aby byly jasně sděleny. jméno (jsem smutný), akce (je mi do breku), přirovnání (mám v sobě jak nablito). zpráva bude jasná a jednoznačná.
8. **popis chování druhých bez hodnocení a interpretace** („přerušil jsi mě“.

Důvěryhodnost

zajišťuje postoj příjemce k informaci; jak bude zprávu přijímat a hodnotit.

1. spolehlivost odesílatele jako informačního zdroje
2. motivace odesílatele
3. vyjádření přátelskosti, otevřenosti
4. pověst odesílatele (*přátelé mi řekli, že je dobrý tak tomu věřím*)
5. dynamičnost odesílatele: aktivní, empatický, agresivní je vnímán více důvěryhodný než pasivní odesílatel.

důvěryhodnost je zajištěna, když jsou všechny tyto požadavky splněny. pokud je jen jeden z nich nesplněn – snížení důvěryhodnosti.

Efektivní příjem zpráv

- základní bariérou pro vytvoření efektivní komunikace je hodnocení a posuzování zprávy příjemcem. (*myslím si, že jsi špatný. nemám rád to co říkáš. toto je ten nejlepší nápad, co jsem kdy slyšel.*) takové soudy stavějí odesílatele do defenzivy a uzavírají komunikaci.

Dovednosti nutné pro efektivní příjem

- **1. parafrázuj** přesně a bez hodnocení obsahu zprávy nebo pocitů odesílatele. důležité pro pochopení zprávy. převedení obsahu zprávy do svých vlastních slov.
- **2. popiš** jak vnímáš pocity odesílatele. někdy je to těžké, protože odesílatel nesděluje vždy své pocity verbálně ve zprávě.
- **3. počkej** se svou interpretací zprávy do doby, než zjistíš co zpráva skutečně znamená.
(budeš to dělat ještě dlouho? – přestaň s tím, ruší mne to!)

Skupinové komunikační vzorce

- **kdo mluví, jak často mluví, kolik procent celkového času (skupinového času) osoba využila**
- **kdo mluví ke komu** - k osobě, která: podpoří, je zajímavá, k oponentovi
- **sledování přerušování**: kdo, jak často, koho. zpravidla přerušují ti, kteří jsou na vyšší pozici. lze rozeznat postavení členů ve skupině.

Skupinové řešení problémů

- všichni členové skupiny musí mít co nejvíce informací, které jsou důležité pro řešení problému. Většinou to však bývá takto: informace je známa pouze někomu, někteří si záměrně nechávají informace pro sebe, každý člen má informaci jež jiný nemá
- úspěšnost řešení problému závisí na komunikačních schopnostech členů skupiny (odesílatel, příjemce)

Řešení problémů ve skupině

- skupinová rozhodnutí jsou kvalitnější a efektivnější.
  - **výzkum:** (Shaw, 1932) řešení matematických úkolů. skupinové výsledky byly lepší. významná proměnná čas: v případě nedostatku času, byla skupinová práce neefektivní a výsledky špatné.
  - **vysvětlení**
    - členové skupiny mají různé zkušenosti a znalosti, kterými obohacují skupinová řešení, kterými mohou kompenzovat nedostatky jiných členů.
    - skupinová příslušnost zvyšuje atraktivitu řešeného problému a motivaci k dosažení úspěchu.
    - zpětná vazba na možné způsoby řešení problémů a možnost korekce svých špatných řešení.

- **výzkum:** (Stoner, 1961) sledování mechanismů jakými skupina dospěje k riskantním rozhodnutím. významnost: a) individuální odhad rizika, b) prodiskutování ve skupině
- **výsledek:** nepotvrzen předpoklad , že skupinová rozhodnutí budou bezpečnější, méně riskantní. skupinové rozhodnutí bylo naopak mnohem více riskantnější než ty, která členové přijali samostatně, a rozhodnutí jedinců po diskusi byla také riskantnější.
- **výzkum:** (Moskovici, Zavalloni, 1969) opačné zjištění. skupinová rozhodnutí jsou konzervativnější.

Skupinová polarizace

- distribuce názorů ve skupině má tendenci směřovat ke spíše extrémním pólům jak riskantním, tak konzervativním.
  - důležité je původní nastavení skupiny. skupinové názory jsou extrémní v tom směru, v jakém je nastavená skupina (průměrný názor členů skupiny).
- možné vlivy:
  - diffusion of responsibility (rozptýlená odpovědnost):
  - nedostatky: již pouhá přítomnost u skupinové diskuse, zvyšovala riskantnost následného řešení u jednotlivce
  - teorie o přesvědčení a vedoucí pozici ve skupině: členové, kteří mají tendenci více riskovat mohou být schopni snadněji ovlivnit ostatní.
  - kulturní hodnota rizika: tendence riskovat je více odměňována, více ceněna.

Mechanismy sociální polarizace

- sociální srovnání:
  - člověk má přirozenou tendenci prezentovat se tak, aby byl akceptován -> je-li riskování schvalované skupinou, členové budou přijímat spíše riskantní rozhodnutí. když je vyžadována opatrnost, budou členové opatrní.